

ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ประจำปี 2562
(World Digital Competitiveness Ranking) โดย IMD World Competitiveness Center

สรุปประเด็นสำคัญของการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ประจำปี 2562	
ภาพรวม	ประเทศไทย
<ul style="list-style-type: none"> ตัวชี้วัดใหม่ 2 ตัวชี้วัดที่ใช้ในการจัดอันดับ ได้แก่ 1) Robots in Education and R&D และ 2) World robots distribution “ความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge)” และ “ความคล่องตัวทางธุรกิจและสังคม (Agility)” มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อขีดความสามารถด้านดิจิทัลของประเทศ แนวทางในการยกอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มี 3 ประการ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1) การเสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge generation) 2) การสร้างปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี (The creation of a supportive environment for technology development) 3) ความพร้อมที่จะรับนำนวัตกรรมมาใช้ (A readiness to adopt innovation) 	<ul style="list-style-type: none"> ในปี 2562 ประเทศไทย มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลอยู่ที่อันดับ 40 ลดลง 1 อันดับจากปี 2561 ที่อันดับ 39 ปัจจัยที่มีอันดับดีที่สุดในด้านเทคโนโลยี (Technology) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 27 ดีขึ้น 1 อันดับ จากปี 2561 ปัจจัยด้านความพร้อมในอนาคต (Future readiness) ถือเป็นปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการปรับทัศนคติ (Adaptive attitudes) ในปี 2562 ประเด็นเพิ่มเติมที่ต้องยกระดับขีดความสามารถคือ 1) ด้าน Training & education และ 2) ด้าน Technological framework

การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล โดย IMD World Competitiveness Center ประจำปี 2562 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านดิจิทัลของ 63 ประเทศทั่วโลก จำนวน 51 ตัวชี้วัด ซึ่งในจำนวนนี้ มีการเพิ่มตัวชี้วัดใหม่ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ “Robots in Education and R&D” ที่วัดจำนวนหุ่นยนต์ที่ใช้ในแวดวงการศึกษาและการวิจัยพัฒนาของประเทศ และ “World robots distribution” ที่วัดสัดส่วนการครอบครองหุ่นยนต์ของประเทศจากจำนวนหุ่นยนต์ทั้งหมดของโลกเข้าไปด้วย โดยข้อค้นพบที่สำคัญในปีนี้เป็นคือ “ความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge)” และ “ความคล่องตัวทางธุรกิจและสังคม (Agility)” มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อขีดความสามารถด้านดิจิทัลของประเทศ

ทั้งนี้ การวัดผลพิจารณาจากขีดความสามารถด้านดิจิทัลของประเทศใน 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

- 1) **ความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge):** ความสามารถที่จะเข้าใจและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่
- 2) **เทคโนโลยี (Technology):** ความสามารถที่จะพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลใหม่
- 3) **ความพร้อมในอนาคต (Future readiness):** ความพร้อมต่อการพัฒนาที่กำลังมาถึง

ผลการจัดอันดับภาพรวมในระดับโลก

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลในปี 2562 พบว่า ประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลสูงสุดที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 สหรัฐอเมริกา อันดับที่ 2 สิงคโปร์ อันดับที่ 3 สวีเดน อันดับที่ 4 เดนมาร์ก และอันดับที่ 5 สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งทั้ง 5 ประเทศนี้ ยังรักษาอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในปี 2561 ที่อันดับเดิมไว้ได้ เพราะต่างให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge generation) แม้จะใช้วิธีที่ต่างกัน กล่าวคือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสวีเดน จะให้ความสำคัญเท่ากันและพร้อมกันใน 3 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge generation) การสร้างปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี (The creation of a supportive environment for technology development) และความพร้อมที่จะรับนำนวัตกรรมมาใช้ (A readiness to adopt innovation) ในขณะที่ ประเทศสิงคโปร์ เดนมาร์ก และสวิตเซอร์แลนด์ เลือกที่จะให้ความสำคัญเพียงกับด้านใดด้านหนึ่งก่อน

ผลการจัดอันดับภาพรวมในทวีปเอเชีย

ในปี 2562 หลายประเทศในทวีปเอเชียมีผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 โดยเฉพาะประเทศฮ่องกงและเกาหลีใต้ที่อันดับขีดความสามารถของทั้งสองประเทศ สามารถขยับขึ้นมาอยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก และประเทศไต้หวันและสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่อันดับ 13 และ 22 ตามลำดับ ซึ่งประเทศเหล่านี้ต่างมีความก้าวหน้าในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานทางเทคนิค (Technological Infrastructure) และความคล่องตัวทางธุรกิจ (Agility of Businesses) ที่เห็นได้ชัด นอกจากนี้ ประเทศอินเดียและอินโดนีเซีย ก็มีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นถึง 4 และ 6 อันดับตามลำดับ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในด้านบุคลากรที่มีศักยภาพ (Talent) การฝึกอบรม (Training) การศึกษา (Education) รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคนิค (Technological Infrastructure) ที่ดีขึ้น

ผลการจัดอันดับภาพรวมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA - South East Asia)

เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 5 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับในปี 2562 ได้แก่ ประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย จะเห็นว่าประเทศที่มีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลสูงสุดที่สุด คือ ประเทศสิงคโปร์ ที่อันดับ 2 รองลงมาคือ มาเลเซีย ที่อันดับ 26 ไทย ที่อันดับ 40 ฟิลิปปินส์ ที่อันดับ 55 และอินโดนีเซีย ที่อันดับ 56 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบผลการจัดอันดับกับปี 2561 พบว่า ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีอันดับขีดความสามารถดีขึ้น โดยประเทศมาเลเซีย และฟิลิปปินส์ มีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น 1 อันดับ แต่ที่น่าสนใจคือประเทศอินโดนีเซีย ที่มีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นอย่างมากจากปีก่อนถึง 6 อันดับ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านบุคลากรที่มีศักยภาพ (Talent) การฝึกอบรม (Training) การศึกษา (Education) รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคนิค (Technological Infrastructure) ที่ดีขึ้น ดังที่ได้ระบุไว้แล้วในหัวข้อก่อน ในขณะที่ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลในอันดับต้นๆ อยู่แล้วนั้น ยังคงสามารถรักษาระดับความสามารถอยู่ที่อันดับ 2 เช่นเดียวกับปี 2561

สำหรับประเทศไทย ในปี 2562 มีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลอยู่ที่อันดับ 40 ลดลง 1 อันดับจากปี 2561 ที่อันดับ 39 โดยข้อค้นพบที่สำคัญของประเทศไทยนั้น จะนำเสนอในหัวข้อถัดไป

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทย

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลโดย IMD ในปี 2562 ประเทศไทยมีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ที่อันดับ 40 จาก 63 ประเทศทั่วโลก โดยลดลง 1 อันดับจากปี 2561

เมื่อพิจารณาผลการจัดอันดับของประเทศไทยตามปัจจัยหลักที่ใช้ในการจัดอันดับรวม 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge) เทคโนโลยี (Technology) และความพร้อมในอนาคต (Future readiness) พบว่า ปัจจัยที่มีอันดับดีที่สุดยังคงเป็นด้านเทคโนโลยี (Technology) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 27 ดีขึ้น 1 อันดับ จากปี 2561 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge) อยู่ในอันดับที่ 43 ซึ่งดีขึ้น 1 อันดับจากปี 2561 เช่นกัน และปัจจัยด้านความพร้อมในอนาคต (Future readiness) อยู่ในอันดับที่ 50 ลดลง 1 อันดับจากปี 2561

โดยปัจจัยด้านความพร้อมในอนาคต (Future readiness) ถือเป็นปัจจัยที่ประเทศไทยควรต้องให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการปรับทัศนคติ (Adaptive attitudes) เนื่องจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนี้ในช่วง 5 ปี (ปี 2557 – 2562) ยังคงมีอันดับเท่าเดิมคืออันดับที่ 50 เท่ากับอันดับในปี 2557 ในขณะที่ปัจจัยด้านอื่นของประเทศไทยนั้น ทั้งความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge) และเทคโนโลยี (Technology) ต่างมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในช่วง 5 ปีที่ขึ้นถึง 5 และ 6 อันดับ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับอันดับที่ได้ในปี 2557 ซึ่งรายละเอียดผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลแต่ละปัจจัยของประเทศไทย เป็นดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ด้านดิจิทัล (Knowledge)

KNOWLEDGE

Subfactors	2015	2016	2017	2018	2019
Talent	42	42	42	42	40
Training & education	54	44	47	44	50
Scientific concentration	44	41	43	45	35

Talent	Rank	Training & education	Rank	Scientific concentration	Rank
Educational assessment PISA - Math	48	Employee training	25	Total expenditure on R&D (%)	37
International experience	20	Total public expenditure on education	51	Total R&D personnel per capita	39
Foreign highly-skilled personnel	29	Higher education achievement	41	Female researchers	3
Management of cities	35	Pupil-teacher ratio (tertiary education)	57	R&D productivity by publication	28
Digital/Technological skills	49	Graduates in Sciences	15	Scientific and technical employment	47
Net flow of international students	34	Women with degrees	45	High-tech patent grants	49
				Robots in Education and R&D	26

Copyright

@1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ในปี 2562 ปัจจัยด้านความรู้ดิจิทัล (Knowledge) อยู่ในอันดับที่ 43 ดีขึ้น 1 อันดับจากปี 2561 โดยการจัดอันดับความรู้ด้านดิจิทัลประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ด้าน ได้แก่ 1) Talent 2) Training & education และ 3) Scientific concentration ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ปัจจัยย่อยด้าน Talent และ Scientific concentration มีอันดับขีดความสามารถดีขึ้น 2 และ 10 อันดับ ทำให้ขยับขึ้นมาอยู่ที่อันดับ 40 และ 35 ตามลำดับ ในขณะที่ ปัจจัยย่อยด้าน Training & education มีอันดับลดลงค่อนข้างมากถึง 6 อันดับ มาอยู่ที่อันดับที่ 50 ในปี 2562

สำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทยได้ปัจจัยด้านความรู้ดิจิทัล (Knowledge) คือ Female researchers ซึ่งในปี 2562 อยู่ในอันดับที่ 3 และ Graduate in sciences ที่อยู่ในอันดับ 15 แต่มีจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไข ซึ่งล้วนเป็นเรื่องที่อยู่ในปัจจัยย่อยด้าน Training & education ได้แก่ เรื่อง 1) Pupil-teacher ratio (tertiary education) และ 2) Total public expenditure on education ซึ่งในปี 2562 มีอันดับความสามารถลดลงและอยู่ในช่วงอันดับที่ 51-60 รวมถึงเรื่อง Employee training ที่แม้จะยังมีอันดับความสามารถในระดับปานกลาง กล่าวคือ ที่อันดับ 25 ในปี 2562 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอันดับที่ได้ในปี 2561 แล้วนั้น พบว่า มีอันดับลดลงถึง 13 อันดับ

2. ด้านเทคโนโลยี (Technology)

TECHNOLOGY

Subfactors	2015	2016	2017	2018	2019
Regulatory framework	42	43	38	34	33
Capital	17	21	21	28	21
Technological framework	38	32	30	23	29

Regulatory framework	Rank	Capital	Rank	Technological framework	Rank
Starting a business	23	IT & media stock market capitalization	23	Communications technology	23
Enforcing contracts	29	Funding for technological development	29	Mobile Broadband subscribers	4
Immigration laws	27	Banking and financial services	7	Wireless broadband	22
Development and application of technology	34	Country credit rating	41	Internet users	54
Scientific research legislation	37	Venture capital	22	Internet bandwidth speed	32
Intellectual property rights	47	Investment in Telecommunications	19	High-tech exports (%)	9

Copyright @1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ในปี 2562 บัณฑิตด้านเทคโนโลยี (Technology) อยู่ในอันดับที่ 27 ดีขึ้น 1 อันดับ จากปี 2561 โดยการจัดอันดับความรู้ด้านเทคโนโลยี ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ด้าน ได้แก่ 1) Regulatory Framework 2) Capital และ 3) Technological framework ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 บัณฑิตย่อยด้าน Regulatory Framework และ Capital มีอันดับขีดความสามารถขึ้น 1 และ 7 อันดับ ทำให้ขยับขึ้นมาจากอยู่ที่อันดับ 33 และ 21 ตามลำดับ ในขณะที่ บัณฑิตย่อยด้าน Technological framework มีอันดับลดลงค่อนข้างมากถึง 6 อันดับ มาอยู่ที่อันดับที่ 29 ในปี 2562

สำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทยได้บัณฑิตด้านเทคโนโลยี (Technology) คือ 1) Mobile Broadband subscribers 2) Banking and financial services และ 3) High-tech exports (%) ซึ่งในปี 2562 อยู่ในอันดับที่ 4 7 และ 9 ตามลำดับ แต่มีจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไข ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่อยู่ในปัจจัยย่อยด้าน Technological framework ได้แก่ เรื่อง Internet users ซึ่งแม้ในปี 2562 มีอันดับความสามารถเท่าเดิมกับปี 2561 ที่อันดับ 54 แต่ยังคงถือว่ามีความสามารถในการแข่งขันค่อนข้างน้อย รวมถึงเรื่อง Internet bandwidth speed ที่แม้จะยังมีอันดับความสามารถในระดับปานกลาง กล่าวคือ ที่อันดับ 32 ในปี 2562 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอันดับที่ได้ในปี 2561 แล้วนั้น พบว่ามีอันดับลดลงถึง 12 อันดับ

3. ด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness)

FUTURE READINESS

Subfactors	2015	2016	2017	2018	2019
Adaptive attitudes	47	47	51	55	58
Business agility	40	34	32	34	30
IT integration	57	55	53	55	51

Adaptive attitudes		Rank	Business agility		Rank	IT integration		Rank
▷ E-Participation		56	▶ Opportunities and threats		33	▷ E-Government		53
Internet retailing		54	▶ World robots distribution		10	Public-private partnerships		20
▷ Tablet possession		59	▶ Agility of companies		41	Cyber security		30
Smartphone possession		49	▶ Use of big data and analytics		37	▷ Software piracy		56
Attitudes toward globalization		18	▶ Knowledge transfer		32			

 Copyright ©1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ในปี 2562 บัณฑิตด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) อยู่ในอันดับที่ 50 ลดลง 1 อันดับจากปี 2561 โดยการจัดอันดับด้านความพร้อมในอนาคต ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ด้าน ได้แก่ 1) Adaptive attitudes 2) Business agility และ 3) IT integration ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 บัณฑิตย่อยด้าน Business agility และ IT integration ต่างมีอันดับขีดความสามารถดีขึ้น 4 อันดับ ทำให้ขยับขึ้นมาอยู่ที่อันดับ 30 และ 51 ตามลำดับ ในขณะที่ บัณฑิตย่อยด้าน Adaptive attitudes มีอันดับลดลงถึง 3 อันดับ มาอยู่ที่อันดับที่ 58 ในปี 2562

สำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทยได้บ่งชี้ความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) คือ World robots distribution ซึ่งเป็นตัวชี้วัดใหม่ในปี 2562 โดยประเทศไทยมีอันดับความสามารถเรื่องนี้ในอันดับที่ 10 และ Attitudes toward globalization อยู่ที่อันดับ 18 ในปี 2562 อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนของประเทศไทยที่ต้องเร่งแก้ไข ได้แก่ เรื่อง 1) E-Participation ที่มีอันดับความสามารถลดลงถึง 8 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 56 ในปี 2562 2) Software piracy ซึ่งแม้ในปี 2562 มีอันดับความสามารถเท่าเดิมกับปี 2561 ที่อันดับ 56 แต่ยังคงถือว่ามีความสามารถในการแข่งขันค่อนข้างน้อยและ 3) Tablet possession มีอันดับความสามารถลดลงถึง 1 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 59

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อ :

 คุณพรกนก วิภูษณวรรณ ผู้อำนวยการ ศูนย์เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน TMA (TMA Center for Competitiveness) เบอร์โทร. 023197677 ต่อ 261 , E-mail : pornkanok@tma.or.th

 คุณนุสดี คณีกุล ผู้จัดการอาวุโส ศูนย์เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน TMA (TMA Center for Competitiveness) เบอร์โทร. 023197677 ต่อ 144 , E-mail : nussati@tma.or.th